

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.549 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Augustinus

28. avg. 430 — 28. avg. 1930.

28. avgusta 430. leta, toraj pred 1500 leti, je umiral v severno afriškem mestu Hippo Rigijs, ravno, ko ga je oblegal vandalski kralj Geiserih, slavní škof Aurelius Augustinus, star skoraj 76 let. Njegovo ime je poznano ne le izobražencem, ki poznajo njegovo modrost in njegova dela, ampak tudi preprosto ljudstvo ve, da je Avgustin eden najsvetlejših zvezd na obnebu katoliške Cerkve, ki ga časti kot sv. Avgustina in največjega cerkvenega očeta zapadne Cerkve.

Izobraženec bo vedel, da je bila doba cerkvenih očetov v marsičem odločilna tudi za kulturo naše dobe, ker je na ostankih stare kulture ustvarila nov duhovni svet, iz katerega je črpal ves srednji vek in tudi nova doba prav do zadnjega časa. Avgustin je bil velikani na polju modrosti in bogoslovja, je duhoviti razlagalec sv. pisma in globok mislec človeške zgodovine. Istočasno je bil cerkveni govornik in praktični dušni pastir velike škofoje v zelo težkih razmerah. Toda niso vse te odličnosti vzrok, da ves kulturni svet proslavlja njegovo 1500letnico. Kajti, kar je Avgustin ustvaril kot filozof — zlasti v prvih letih po svojem spreobrnjenju, ko se je še boril za podlago in pota človeškega spoznavanja in udarjal pojme dobrega, resničnega in lepega, nosi marsikaj na sebi pečat časovnosti. Avgustin kot bogoslovec je nad vse visoko cenjen. Vekovita ostanke njegova razmišljanja o sv. Trojici, o mističnem telesu Kristusovem in o milosti. Vendar pa si Cerkev Avgustinovega nauka o milosti ni v vsem obsegu osvojila, kakor priča znameniti spor z Janzenisti v 16. stoletju. Gotovo je, da so Avgustina kot razlagalca svetega pisma, kakor tudi so duhovite njegove razlage, v marsičem nadkrilili drugi očetje, n. p. sv. Hieronim. Avgustinova zgodovinska filozofija o »Božji državi« nam je danes pomembna bolj kot okvir k zgodovinskemu pojmovanju kot pa vsebina. — A nedosežen in edinstven je Avgustin kot **bogoiskatelj**. Tu je tako elementaren in občečloveški, tako resničen in nedosežno globok, da je večno mlad, da je aktualen tudi za našo dobo.

V vseh svojih delih je ta Avgustin bogoiskatelj. Vendar ni nikjer tako neposreden in globok, nikjer tako občečloveški kot v svojih »Izpovedih«, ki jih je napisal okrog l. 400. Tedaj je stal v najlepši moški dobi, nekako 12 let po svojem spreobrnjenju, ko je mogel že mirno presoditi viharje svoje mladosti. »Izpovedi« so najgloblja in najresničnejša analiza človeške duše, iz katere odseva vsa tragika življenjske borbe med dobrim in hudim, med čutnostjo in razumom, med strastjo in milostjo. Pred čitateljem se razgrinja trepetajoča borba mladega človeka, ki hrepeni po sreči in jo išče, išče povsod. Z neugnano afrikanško strastjo išče Avgustin sreče v smejiči nasladi in v skrivnostnih peklenskih silah, išče je v strastnih užitkih in v umskih spoznanjih, neumorno, neprestano išče zadovoljitve, a je ne najde. Avgustin je Faust IV. stoletja. Sploh se vsiljuje primeru med Avgustinom in Goethejevemu Faustom, ki po vseh viharjih končno zasluti umirjenje in cilj tam, kjer ga edino človek more najti — v Bogu. Tudi v Avgustinu se pomirijo valovi strasti, vrača se iz blodnih potov, milost božja zmaga in zmaga. Avgustin, preizkušen in dozorel, ko je gledal v prepade grehote in v globine božje milosti, na višku svojega življenja, povzame v en prekrasen stavek vse dognanje človeškega srca: »Za sebe si nas ustvaril, Gospod, in naše srce je nemirno, dokler se ne spočije v Tebi.« Ob tem življenjskem spoznanju se Avgustin s celo dušo in vsem srcem posveti Bogu, za katerega ima poslej samo en izraz: Ti, Bog mojega življenja!

Po Avgustinovih spisih so našli tisoči inteligence njegovega časa zopet Boga. Nič manj nima Avgustin povedati tudi naši dobi. Kot bogoiskalec in stezosledec v najglobljih vprašanjih človeškega življenja more z enako neposrednostjo govoriti tudi modernemu bogoiskatelju. Intelligenci Avgustinove dobe se je priskrilo besedičenje filozofov, bila je rezocarana nad nešteti verskimi sektami, ki niso mogle dati poročila notranjega očiščenja. Šele v krščanstvu so našli — po Avgustinovem posredovanju, resnico, ki jih je zadovoljila, in poročila no, tranjga očiščenja.

V razveseljivem sodobnem katoliškem mladinskem pokretu, ki povdarja potrebo poglobljenega krščanstva in intenzivnega duhovnega življenja, more biti sv. Avgustin najprimernejši vodnik. Sveti Avgustin, ki si je tako rekoč s srčno krvjo ustvaril božjo podobo v sebi in jo snoval neprestano, v veselih in žalostnih urah, v temnih nočeh in svetlih jutrih, ko je hodil moško pokonci in ko je trepetal pred neizmernostjo božjo, — sv. Avgustin priča, da je doživetje Boga v umrljivem življenju edinole sad neprestanega dela na samem sebi, sad odgovor na zatajevanja. Le po tej poti dozori in postanemo dobri in kolikor je tu mogoče, tudi srečni. — Modernega bogoiskatelja, ki ljubi neposrednost, mora zadiviti resničnost Avgustinova, ki hrepeni spoznati Boga tako, kakor je sam spoznan (Conf. 10), ki noč in dan zdihuje po božji Resnici (Conf. 7) in je ves skrušen, ker največje lepote, Boga, tako doigo ni ljubil (Conf. 10).

Avgustinove »Izpovedi« so spis svetnika in

Letalske tekme male antante

Prva etapa Varšava — Praga — Belgrad — V Belgrad dospel prvi Jugoslovan

Dve smrtni žrtvi

Varšava, 27. avg. AA. Davi ob 1 po polnoči so začela odhajati letala, ki sodelujejo na tekmi držav Male antante in Poljske. Prva sta krenila z letališča Romuna Bordulescu in Jacobescu. Tri minute zatem sta se dvignila v zrak Jugoslovana Rupčić in Mikec. Po treh minutah sta odšla češkoslovaška letalca kapetana Mareš in Beneš. Letala so letela v skupinah po 4. V vsaki skupini je bil po en romunski, jugoslovanski, češkoslovaški in poljski letalec.

Praga, 27. avg. AA. Od letal, ki sodelujejo pri letalskih tekmah držav Male antante in Poljske in ki so ponoči krenila iz Varšave je dospel v Prago kot prvi jugoslovanski letalec Rupčić ob 5.40.46, drugi Pavlič, Jugoslovija ob 5.40.36, tretji Zvozil, Češko slovaška ob 5.52.53, četrti Novak, Jugoslovija ob 5.53.06, peti Langer, Češko slovaška ob 6.01.36, šesti Apris, Romunija ob 6.03.04, sedmi Sintič, Jugoslovija ob 6.05.29, osmi Bend, Romunija ob 6.30.09, deveti Kleps, Češko slovaška ob 6.11.15, deseti Gobel, Jugoslovija ob 6.30.57, enajsti Kala, Češko slovaška ob 6.46.28. Proti Belgradu so odleteli prvi Rupčić, Jugoslovija ob 6.28, drugi Zvozil, Češko slovaška ob 6.50. Vreme odlično.

Belgrad, 27. avg. AA. Letalci, ki sodelujejo pri tekmah držav Male antante in Poljske so dospeli iz Varšave na letališče v Belgradu danes dopoldne v sledečem redu:

1. kapetan Rupčić, Jugoslovija, ob 10.06.06.
2. narednik Zvozil, Češko slovaška, 10.09.02.
3. kapetan Pavlič, Jugoslovija, 10.36.41.
4. kapetan Novak, Jugoslovija, 10.40.
5. kapetan Apris, Romunija, 10.40.20.
6. poročnik Langer, Češko slovaška, 10.41.05.
7. kapetan Sintič, Jugoslovija, 11.04.39.
8. kapetan Kleps, Češko slovaška, 11.05.
9. major Gurdoloin, Romunija, 11.09.02.
10. kapetan Hubler, Jugoslovija, 11.25.
11. major Kala, Češko slovaška, 11.55.07.
12. kapetan Pecla, Romunija, 12.06.43.

V Belgrad so prispehi vsi sodelujoči jugoslovanski letalci razen kapetana Nikolića, ki se je moral spustiti v Brnu radi defekta v motorju.

Belgrad, 27. avgusta. AA. Od poljskih letalcev je prvi dospel na letališče v Belgradu poročnik Skšipinski ob 12.16.33.

Dva poljska letalca se smrtno ponesrečila

Praga, 28. avgusta. AA. ČTK poroča: Praško letališče je prejelo brzojavko poljskega letala, ki sodeluje pri tekmah. Kaže, da je letalo imelo defekt na prvi etapi leta Varšava—Praga. Kapetan Pamula in kapetan Azarevič sta se smrtno ponesrečila. Podrobnosti ni.

Varšava, 27. avg. AA. Pat poroča: Eno izmed

poljskih letal, ki se udeležuje poleta za pokal Male antante in Poljske, je zaradi defekta v motorju padlo v jezero blizu Krasnega broda v okolici Lublina. Pilot kapetan Pamula se je rešil s padalom, njegov opazovalec pa se je ubil.

Zagreb, 27. avg. p. Danes je prispele komisiji na aerodromu na Borongaju v Zagrebu poročilo o strašni katastrofi, ki se je dogodila poljskemu letalu tipa »Lubline«, ki nosi št. 21. Vodil ga je poročnik Virvieki. Okrog tri četrti na dve je letalo prišlo nad Zemun. Pilot je napravil svečo, hoteč se dvigniti naravnost kvišku. Aparat pa se je užgal in letalo je pričelo padati. Izvidnik je skočil iz gorečega letala s padobranom. Ta se je pravočasno razvil in izvidnik je priletel na tla nepoškodovan. Pilot se je pri padcu smrtno ponesrečil.

Knez Pavle poklonil kupo za zmagovalca

Ljubljana, 27. avg. Knez Pavle je poklonil kupo za zmagovalca na letalski tekmi Male antante, ki se te dni vrši v Varšavi na progi Varšava—Praga—Bukarešta—Belgrad—Zagreb—Varšava. Ljubljanski aeroklub je danes ob 17.08 po ge. Kseniji Sribarjevi poslal kupo s svojim letalom v Zagreb, da jo izroči v roke podpredsedniku Aerokluba polkovniku Mirkoviću. Ga. Sribarjeva se je mudila v Zagrebu 20 minut in se ob 19.05 z letalom vrnila v Ljubljano.

Proces proti Slovincem v Trstu

Rim, 27. avg. ff. Sodni kolegij izrednega sodišča, ki bo sodilo 87 Slovincem, obtoženih zarote proti integriteti italijanske države, bo sestavljen takole: predsednik fašistični general Guido Cristini; državni tožitelj Dessy; prisidenci: Lussorio, Ventura, Rambaldi, Piroli, dr. Olivetti, Le Metre, Conticelli, Presti in Ferrazzoli.

Ves sodni dvor je sestavljen iz častnikov fašistične milice. Večina od njih je znana po postopku v procesu zoper Gortana. Prič je povabljenih veliko.

Kakor smo že poročali, bo razprava tajna in se bodo pripustili samo fašistični žurnalisti.

Obtoženci se nahajajo v zaporih v ulici Coroneo. Prva razprava bo v ponedeljek, 1. septembra t. l. in bo ta dan prišlo na zatožno klop od 87 obtožencev samo 14, to je tisti, ki so po obtožnici bili direktno udeleženi pri atentatu na uredništvo »Popolo di Trieste«. To so: Franc Marusič, Zvonimir Miloš, Ferdinand Bidovec, Alojz Spanger,

Vladimir Štoka, Karl Rupelj, Lovrenc Kač, Mario Zahar, Nikolaj Kosmač, Jožef Kosmač, Ivan Obad, Miroslav Pertot, Franc Valenčič in Leopold Sirca. Najhujše je obremenjen med temi Franc Valenčič.

Glede zagovornišva se ni — kakor trdi »Piccolo« — še nič definitivnega sklenilo. Na vsak način bodo zagovorniki imenovani ex officio, to se pravi, od sodišča samega. Predsednik bo tudi advokate razdelil v posamezne obtožence oziroma njihove skupine. Temu nasproti pa trdi »Popolo di Trieste«, da je predsednik že imenoval zagovornike, in sicer tiste, o katerih smo mi sporočili že pred dvema dneva: dr. Guido Zennaro, dr. Edmund Pucher, dr. Vincenc Bologna, dr. Luigi Contreras, dr. Matosel-Loriani in dr. Luigi Giannini. Zennaro bo zagovarjal Miloša, Bidovca, Spangerja in Pertota, dr. Pucher Marusiča in Sirco, dr. Bologna Nikolaja Kosmača, dr. Giannini Ruplja in Kača, dr. Matosel Jožeta Kosmača in Obada, dr. Contreras pa Štoka, Zahara, Valenčiča.

Pilsudski bo spremenil ustavo

Po novi ustavi bodo pravice parlamenta omejene — »Narod in poslanci sta dve stvari«

Varšava, 27. avg. AA. V intervjuju uredniku »Gazete Poljske« o svojem bodočem programu je maršal Pilsudski dejal, da mora predsednik vlade izbirati med težkočami in potrebami, ki so najvažnejše in s katerimi se mora pečati. Pri tem je Pilsudski omenil potrebo spremembe osnovnih načel poljske ustave. Mnogokrat je dejal maršal Pilsudski, ljudje ne vpoštevajo in ne razumejo, koliko napovor morajo prestati oni, ki želijo na čelu vlade biti v soglasju z ustavo, posebno še, če je ustava napravljena brez potrebne notranje zveze in če je proizvod povojnega kaosa. Maršal Pilsudski navaja mnogo karakterističnih primerov, s katerimi dokazuje nepravilnost sedanje ustave, kar povzroča kaos v pravnem življenju in ustvarja možnost porušitve pravnega reda.

Maršal nato kategorično odklanja, da bi bili poslanci tolmači in eksperti ustavnih določil. Kaže na mnoge nelogičnosti, ki se nahajajo v tekstu ustave ter konstatira, da se edina rešitev tega vprašanja nahaja v odgovarjajoči redakciji ustave, to je v njeni spremembi. Maršal žigosa držanje nekaterih poslancev napram novi ustavi in vladi ter iz-

javlja, da je nemogoče dopustiti poslancem, da bi bili oni edini tolmači ustave in kot od Boga dani ljudje za upravljanje države. Nato pravi Pilsudski, da je edino, kar je jasno v ustavi, to, da poslanci nimajo pravice vladati med tem ko hočejo poslanci edino vladati. Nato citira Pilsudski oni del ustave, ki omogoča poslancem, da ne priznajo nobenih obvez do države in da je treba ravno radi tega napraviti končno konec tej nepravilnosti. Pilsudski naglašja, da sta narod in poslanci dve različni stvari, ki sta popolnoma odrejani in ki se jih ne sme mešati eno z drugo. Poslanci da so bili nenasitni in so želeli upravljati državni denar na ta način, da bi ga uporabili v svoje strankarske cilje, niso pa hoteli nositi za to odgovornosti niti pred zakonom časti in običajev. Na koncu izjave izraža Pilsudski zadovoljstvo, da so člani večjega dela parlamentarnih klubov, ki želijo sodelovati v vladi, zapustili idejo parlamentarne imunitete, ker so izrazili željo, da bi veljale zanje iste pravice in dolžnosti in isti predpisi, ki veljajo za ostale državljane, kar edino omogoča zdravo politično življenje na Poljskem.

Oboroževanje na morju

Tekma med Francijo in Italijo se nadaljuje

Rim, 27. avgusta. ff. Tukajšnji listi se kažejo vznemirjene zaradi vesti, ki jo prinaša »Daily Telegraph«, da Francija kljub sporazumu z Italijo, da se do decembra meseca po vseh ladjedelnicah ustavi dela na novih bojnih enotah, nadaljuje z izdelovanjem načrtov za čisto nove tipe bojnih ladij. Tako n. pr. bo novo projektirana križarka »Algerie«, obsegajoča 10.000 ton, v resnici mogoča oklopnica. Tudi nove ladje poizvedovalke bodo po svoji oborožitvi v resnici križarke, čeprav bo

duševnega aristokrata ter priča, da velikega duha trajno ne more ničesar zadovoljiti, kakor edinole Bog. V naši materialistični in naturalistični dobi so Avgustinove »Izpovedi« dvakrat večjega pomena. Vsi kulturni narodi jih imajo celo po večkrat prevedene in izdane, Mi Slovenci jih še vedno pogrešamo. Ali bi ne bila najlepša proslava Avgustinove 1500letnice, in najlepši dar naši inteligenci, da dobimo »Confessiones« prevedene v slovenščino?

imela vsaka samo po 3000 ton vsebine. Enako bodo tudi nove podmornice daleč presegle svoje predhodnice tako po velikosti kakor po hitrosti in oborožitvi. Tudi izdeluje Francija risbe za križarke, ki bodo kos italijanskim tipa »Condottieri«, ki razvija ogromno hitrost 40 vozlov na uro. Vsega skupaj zamišlja Francija konstrukcijo 50 novih ladij.

Seveda so očitki italijanskega tiska zaradi teh načrtov neupravičeni, ker se razume samo po sebi, da Italija enako nadaljuje z oboroževanjem na morju, ne da bi s tem kršila sporazuma s Francijo, ker izdelovanje in nadaljevanje načrtov, oziroma risb, po sporazumu o gradbenem odmoru nikakor ni tangirano.

Banovinske delavske zbornice

Belgrad, 27. avg. z. Na merodajnih mestih se proučujejo vprašanja ustanovitve in oživitve banovinskih samoupravnih delavskih zbornic, za katere obstoja tudi predlog delavskih organizacij. Ko se bo to vprašanje dovolj proučilo, bo minister izdal rešitev.

Gen. Matić — donavski ban

Belgrad, 27. avg. m. Dosedanji ban donavske banovine Radoslav Dunjić je imenovan za vrhovnega inspektorja v predsedništvu ministrskega sveta. Na njegovo mesto je imenovan Svetimir Matić, upokojeni arm. general. Novoimenovani ban Matić je bil dosedaj poveljnik armadnega poveljstva v Zagrebu in je eden izmed najbolj sposobnih častnikov naše vojske, ki se je že doslej odlikoval. Dosedanji vrhovni inspektor Kosta Janković je na svojo prošnjo upokojen.

Dr. Marinković pri kralju

Bled, 27. avgusta. p. Danes dopoldne ob 10 je Nj. Vel. kralj sprejel v vili »Suvorova« zunanega ministra dr. Marinkovića v poslovilno audienco. Dr. Marinković odputuje za par dni v Belgrad, od tod pa na jesensko zasedanje Društva narodov v Ženevo. Nj. Vel. kralju je poročal o vseh poslih v zvezi z zasedanjem Društva narodov. Z odhodom zun. ministra dr. Marinkovića iz Begunj bo razpuščena blejska pisarna zunanjega ministrstva, ki je poslovala skoro dva meseca v vili Thaler. Marinkovićeva audienca je trajala nad eno uro.

Vojni minister na Bledu

Bled, 27. avgusta. p. Z brzovlakom je dospel dopoldne na Bled vojni minister general Hadžić, ki se je nastanil v Park-hotelu. Vojni minister je prišel poročati kralju o poslednjih pripravah za velike svečanosti ob predaji novih jugoslovanskih zastav 6. septembra v Belgradu.

Dr. Frangeš v Pragi

Praga, 27. avg. as. Včeraj je bil v Pragi jugoslovanski minister dr. Frangeš, ki je delj časa konferiral s češkoslovaškim poljedelskim ministrom Bradačem, v glavnem o kmetijskih vprašanjih. Minister Frangeš je pri tem izjavil, da se niti v Bukarešti niti v Sinaji ni razpravljalo o ničem, s čimer Češko slovaška ne bi mogla soglašati. Tudi bodoča varšavska pogajanja ne bodo kalila pristranih odnošajev med Jugoslavijo in Češko slovaško. Vsa sedanja in bodoča gospodarska pogajanja Jugoslavije se bodo vodila v popolnem soglasju s Češko slovaško. »Narodny Osvobodzenic« izjavlja, da je nemška nervoznost, ki misli, da se bo v Varšavi ustanovil političen blok srednje in vzhodnoevropskih držav, neutemeljena. Tak blok bi bil odvisen od razvoja politične in gospodarske ekspanzije Nemčije na vzhodu.

Gospodarstveniki pri prometnem ministru

Belgrad, 27. avg. z. Prometni ministri je danes sprejel zastopnike gospodarstvenih organizacij ki so razložili svoje stališče glede vprašanja obremenitve gospodarstva radi novega železniškega tarifa. Nato je prometni minister Radivojević sprejel svoje zastopnike v tarifnem odboru, ki so mu predložili poročilo o delu tega odbora. Minister je izjavil, da je sklenil proučiti delo tarifnega odbora, ko bo končano. Tedaj bo izdal rešitev o spornih vprašanjih, oziroma se na želje gospodarstva, v kolikor bo to mogoče.

Seja odbora Narodne banke

Belgrad, 27. avg. z. Dopoldne se je vršila seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri so se obravnavali tekoči posli manjše važnosti. Ker je jutri praznik, bo upravni odbor pojutrašnjem nadaljeval svoje delo. Na tej seji bo tudi določil čas sestanka plenarne seje delničarjev Narodne banke, na kateri se bodo obravnavala važna vprašanja, ki so na dnevnem redu in ki so se v poslednjem času obravnavala v celotni javnosti.

Lajično šolstvo v Franciji

Pred 50 leti je bilo v Franciji vpeljano lajično šolstvo, to se pravi, da je bil duhovnik in verouk izločen iz šole. Polagoma je zrasla učiteljska generacija, ki je napram veri zavzela sovražno stališče. Ko se je v začetku tega stoletja izvedla še ločitev cerkve in države, je postalo nasprotje med Cerkvijo in šolo še večje. Lajična šola je postala trdnjava in nosilec protikršćanstva na francoskem. Učiteljska so prišla docela pod vpliv brezbožnih in svobodniških profesorjev. Zrasla je nova učiteljska generacija, ki je smatrala za eno svojih glavnih nalog razširjenje brezverstva med mladino. Katoličani si tudi prav nič ne skrivajo, da jim baš od lajičnega učitelja preli največja nevarnost, ki bi bila v stanu polagoma čisto razkristjaniti Francijo, ako bi se ji pustila svobodna pot.

V poslednjem času pa so pričeli o svojem lajičnem šolstvu razmišljati tudi ljudje, ki so mu bili sicer naklonjeni in ga poveljevali na vse pretege. Še celo tisti poslanci, ki so pred kratkim poveljevali v parlamentu lajičnem v šoli, so sedaj omeli. Kajti francosko lajično učitelstvo — najbolj negovani otroci franc. svobodniškega in framasone — je danes tako usmerjeno, da ne poje na svojih zborovanjih več Marseljeze ampak — Internationalo.

To je pokazal zadnji veliki kongres narodnega učiteljskega v Nime s-u, kjer je zboroval učiteljski sindikat, v katerem je večanjenih okrog 80.000 učiteljev. Zadržanje učiteljev na tem zborovanju je po deželi med trezno mislečimi vzbudilo grozo. Predvsem so se javno priznali k razrednemu boju. Potem so sestavili proglas na vlado, v katerem pravzaprav proglašajo revolucijo. Z nedopovedljivim sovraštvom govore o Cerkvi in očitajo vladi, da je popustljiva in premalo bojovita v kulturnem pogledu ter očitajo celo državnemu predsedniku Doumergu — ki je protestant — da ne nastopa dovolj odločno proti Cerkvi in da z njo sklepa kompromise. Dalje zahtevajo v svojih resolucijah, da se prepovede vse zasebne šole in se uvede monopolska država lajična šola. Zanimivo je vsekakor, da je objektivnost brezverskega učiteljskega v Nimesu vzemirila celo kroge, ki so okrog »Tempsa« in ki so vse preje kakor Cerkvi prijazni.

Pod napisom »Menaces« (Grožnje) piše »Temps« o zahtevah radikalnega učiteljskega in priha do zaključka, da njihove zahteve pomenijo »versko vojno«. Zanimivo je, da je »Temps«, ki je vedno z vsemi močmi podpiral lajičnem, naenkrat zelo v skrbi radi zelo izrazite revolucionarne smeri med učiteljskim, ki se obrača naravnost proti vladi. Petdeset let se je zagovarjala lajična šola in se poveljeval njen svobodnjaški duh, danes pa so vsi začudeni in prestrašeni nad sadovi, ki jih rodi.

V narodni učiteljski zvezi, o kateri govorimo, je pri socialistih organiziranih 76.000 učiteljev, pri komunistih pa kakih 15.000. Francoski starši pričenjajo razmišljati, kdo je tisti, ki vzgaja njihove otroke. Katoličani imajo že dolgo za svoje otroke zasebne šole, ki jih država pripuša in priznava, toda zanje nič ne prispeva. Privatno šolstvo, ki ga francoski katoličani vzdržujejo, jih stane letno milijone frankov, poleg tega pa morajo še plačevati davke za državno šolstvo. Težkoče privatnega šolstva so se še pomnožile od letošnjega leta, odkar je zbornica sprejela zakon, da se pouk na državnih šolah vrši brezplačno. Zrtev, ki jo bodo morali zavodni katoličani poslej doprinesati ako bodo hoteli vzdržati svoje šolstvo, je v takih razmerah še večja.

Francoski katoličani s ponosom kažejo na versko obnovo, ki se v veliki meri vrši med inteligenco. V inteligentnih slojih je zaznamovati pravi razcvet katolicizma. Cela vrsta izvršnih pisateljev v svojih spisih javno priznava pozitivno vero in jo poveljuje z umetninami razboritega francoskega duha. Toda vse to je premalo in ne bo vodilo h pokristjanjenju širokih plasti naroda, dokler bo vzgoja otrok v pretežni večini v rokah brezverskega učiteljskega. V tej smeri bodo morali iti vsi naporu poslednjih let, da se Cerkvi zagolovi zopet njeno naravno mesto pri vzgoji mladine.

Preskrba Dalmacije z vodo

Belgrad, 27. avg. AA. Predsednik ministrskega sveta general Petar Živković je po vrnitvi s svojega potovanja referiral Nj. Vel. kralju na Bledu o vprašanju pomanjkanja vode, ki ga trpijo prebivalci v nekaterih krajih. Po naročilu Nj. Vel. kralja je predsednik ministrskega sveta odredil, da se takoj podeli državna podpora v znesku 1 milijon 400.000 Din, kolikor je še potrebno za dela pri cisternah in vodovodih v okrajih Šibenik, Biograd na morju in Benkovac, ki so radi pomanjkanja vode težko prizadeti, in kjer je že vse pripravljeno za zgraditev in kjer se bo takoj začelo delo. Glede ostalih krajev je predsednik vlade odredil, da pripravijo načrte in da pridejo v prihodnji proračun potrebni krediti.

Izvozniki kongres v Valjevu

Belgrad, 27. avg. z. Za veliki kongres izvoznikov iz naše države, ki bo 31. avg. v Valjevu in za katerega se vršijo velike priprave, vlada v vseh izvoznikih krogih veliko zanimanje. Ta kongres podpira prometno ministrstvo. Nanj pridejo zastopniki vlade in izvoznikih organizacij, iz naše države in od drugod. Odobrene so vozne olajšave po železnici in morju. Obenem bo v Valjevu velika gospodarska razstava.

Krediti mlekarškim zadrugam

Belgrad, 27. avg. z. Po rešitvi kmetijskega ministrstva so odobrili potrebni krediti za ureditve mlekarškim zadrugam v vsej državi. Za sedaj so ustanovljene mlekarške zadruge v več kot 350 krajih, ki dajejo odlične uspehe.

Proti obolenju čebel

Belgrad, 27. avgusta. AA. V ministrstvu za poljedelstvo je bil, kakor je znano, ustanovljen zavod za proučevanje obolenj pri čebelah. Da bi ta odsek mogel čim uspešneje delovati, mu je ministrstvo dovolilo kredit v znesku 120.000 Din. S tem denarjem si bo zavod nabavil potrebno notranjo opremo, kemikalije in desinfektorije, kakor tudi vzorno urejeni čebelnjak. Šef vzornega čebelnjaka bo vseučiliški profesor Konjev.

Panевropa ni na dnevnem redu v Ženevi

Konsternacija ženevskih krogov

Ženeva, 27. avg. fr. Iz verodostojnih virov je izšla vest, ki je napravila v Ženevi splošno konsternacijo, namreč, da do sedaj vprašanje Panевrope se ni bilo sprejeto na dnevni red prihodnjega zasedanja. Znano je namreč, da je francosko zunanje ministrstvo objavilo v obliki bele knjige vseh 24 odgovorov evropskih držav na spomenico, katero je razposlal Briand spomlad t. l. Prijatelji francoskega zunanjega ministrstva so vedno zatrjevali, da smatra on vsebinsko odgovorov za zelo bodrilno in da namerava na vsak način nadaljevati razgovore o možnosti evropske federacije. Zato pa zveni sedaj zelo neverjetno, da bi se bilo to vprašanje stavilo raz dnevnim red. Vendar so informacije do sedaj v tem pogledu absolutno točne, in če se v zadnjem trenutku sekretariat Društva Narodov ne odloči postaviti Briandov memorandum in odgovor nanj na dnevni red, potem se mora smatrati, da je Briandov načrt definitivno pokopan.

V francoskih krogih v Ženevi prevladuje nazor, da bo Briand odločil, na kateri dan se bo

o njegovem memorandumu razpravljalo, medtem ko je nemška in predvsem angleška delegacija mnenja, da je Briand prevelik diplomat, da bi se silil z ideologijo, katero so skorodasi evropski narodi odklonili, in ki je prav za prav rodila po cel centralni Evropi pravcato orgijo nacionalistične hujskarije. Briand da je že večkrat v svoji dolgi karieri z lahno gesto vrgel preko rame svoje najljubše ideje, če je zapazil, da v političnem pogledu niso koristne.

Po mnenju drugih pa se bo na bodočem zasedanju ipak razpravljalo o Panевropi, le Briand noče napovedati dneva, dokler ne bo čisto siguren, da bodo imeli razgovori kak pozitiven uspeh. Zato bo pa takoj po svojem prihodu v Ženevo stopil v stik z vsemi navzočimi zunanjimi ministri. Vsekakor pa prevladuje občutek, da bo kretanje Brianda v Ženevi zelo omejeno, ker mu toplot Tardieu ni dal popolne svobode in se bo moral držati strogo preciziranih instrukcij.

Zmagovita revolucija v rep. Peru

General Lequia ujet — Položaj mirnejši

Lima, 27. avg. as. Novi vojaški kabinet generala Ponceja je poslal križariki »Almirante«, na kateri se nahaja bivši predsednik Lequia s svojo rodbino, dvodnevni ultimatum, naj se podvrže novemu režimu, ker bodo sicer križariko ujeti ali potopili. Križarika se je udala in se je zankral zasidrala v bližini pristanišča Callao, pričakuje nadaljnjih naročil. Kakor se je že poročalo, je Lequia dobil vesti o revoluciji v nedeljo na dirkalnišči, ravno, ko je sprejel maldestike radi svojega konja dirkača. Lequia, mali starček, ki so ga nekoč imenovali »železnega moža peruanskega«, je bil popolnoma potrti. Zdi se, da je nova vlada kljub svojemu vojaškemu značaju liberalnejša kakor prejšnje vlade, ki so brez usmiljenja podile iz dežele politične nasprotnike ali jih internirale na pustem otoku San Lorenzo pri Callao. Nova vlada je razpustila kongres in objavlja, da bo v kratkem razpisala nove volitve za zakonodajno skupščino v serho spremembe usta-

ve. Manifest nove vlade obela ukinjenje ali vsaj omiljenje obsodjenih državnih monopolov, vrnitev denarja, ki so ga poneverili prejšnji režimi, ter vzdrževanje reda in mira. V Limi je bilo proglašeno obsedeno stanje. Položaj je že bistveno mirnejši. Vojaske patrulje stražijo javna poslopja in banke.

Komentar k revoluciji v Peruju

Berlin, 27. avg. AA. Generalni tajnik nacionalne stranke v Peruju, Della Torre, ki se sedaj nahaja v nemški prestolnici, je izjavil o revoluciji v Peruju, da pomeni pobeg dosedanjega predsednika Leguije konec vplava Združenih držav. Države pa ni moči obnoviti drugače, kakor z vlado, ki bo izšla iz občin in enakih volitev. Zato je naša stranka, je dejal Della Torre, za vlado z obsežnimi socialnoreformnimi in gospodarskimi stremljenji.

Naš kralj odlikoval romunskega ministrskega predsednika

Belgrad, 27. avgusta. AA. Povodom uspešnega sklepa pogajanj na konferenci v Sinaji o gospodarskem sodelovanju med Romunijo in Jugoslavijo, ki se je vršila 31. julija in 1. avgusta t. l., je Nj. Vel. kralj odlikoval Julija Maniuja, predsednika romunske vlade z redom Belega orla I. reda. Ob tej priliki je predsednik ministrskega sveta general Petar Živković čestital predsedniku romunske vlade Maniju k temu visokemu odlikovanju s tole brzojavko: »Nj. Eksc. Juliju Maniju, predsedniku ministrskega sveta v znak priznanja za usluge, napravljene za skupno stvar naših dveh zavezniskih držav, Vas je Nj. Vel. kralj blagoizvolil odlikovati z lento Belega orla. Hitim, da Vam izrazim svoje najiskrenejše čestitke, prosem Vaše eksc., da sprejme izraze mojega spoštovanja. General Petar Živković, predsed. ministrskega sveta.«

Predsednik romunske vlade Julij Maniu je odgovoril generalu Petru Živkoviću s tole brzojavko: »Nj. Eksc. generalu Petru Živkoviću, predsedniku ministrskega sveta, Belgrad. Globoko ganjen nad visokim odlikovanjem, ki mi ga je Nj. Vel. kralj blagoizvolil podeliti, prosim Vašo Eksc., da obvesti Nj. Vel. kralja o mojem globokem spoštovanju in hvalečnosti ter da izrazi moje popolno vdanost skupnim zvezam, ki vežeta Jugoslavijo in Romunijo in ki imata skupne cilje, po katerih težita naša naroda za pravico in mirom. Prosim Vašo Eksc., da sprejme izraze mojega spoštovanja. Julij Maniu.«

Poljska konkurira Angliji v Baltiku

London, 27. avg. AA. Vest, da je Miss Bondfield povabila nemškega ministra za delo Stengerwalda v London, je izzvala številne komentarje. Na tem sestanku bo šlo za sporazum med Nemčijo in Anglijo o delovnem času v rudarski industriji. Po mnenju nekaterih gre za angleško-nemško pogodbo, ki naj prepreči poljski dumping v skandinavskih in baltičnih državah. Anglija bi rada eksirala izvozne cene za premog ter dosegla, da se razdele izvozna področja.

Francosko pojasnilo

Pariz, 27. avg. ff. Glede velikih francoskih vojaških vaj, ki se bodo vršile na italijanski meji in glede katerih se je pisalo, da bo na teh vajah sodelovalo okoli 50.000 mož, objavlja vojno ministrstvo pojasnilo, da te vaje nimajo nobenega posebnega značenja in da bo število vojakov, ki se jih bodo udeležili, znašalo komaj tretjino tistega števila, ki ga je prineslo zunanje časopisje. Tudi se teh vaj ne bo udeležil vojni minister niti inozemski vojaški atašeji.

Zračna pošta v Italiji

Rim, 27. avgusta. AA. Minister za promet je odredil v propagandne in poskusne svrhe, da se vrši prenos pošte po zraku z običajnimi poštini pristojbinami.

Nov italijanski denar

Rim, 27. avg. ff. Vlada je odredila kovanje zlatih lir, in sicer po 100 lir in po 50 lir.

Odmev Albrechtove »poroke«

Budimpešta, 27. avgusta. as. Dvorna pisarna nadvojvode Friderika objavila z ozirom na vesti o civilni poroki nadvojvode Albrehta, da se je ta poroka izvršila brez vednosti in dovoljenja staršev in da se dotična dama nikakor ne bo priznala za članico rodbine.

Dunajska vremenska napoved. Jasno vreme bo trajalo dalje. Podnevi pa se bo temperatura zelo spreminjala.

Naš izvoz v juliju

Belgrad, 27. avg. m. Po uradnih poročilih je izvoz v juliju precej manjši od izvoza v juliju lanskega leta. Skupno je bilo izvoženega blaga za 514 milj. Din, dočim izkazuje lanski izvoz 620 milj.

Naše grozdje sme preko Madžarske

Belgrad, 27. avg. z. Uradno se poroča, da je Madžarska dovolila tranzit grozdja iz Jugoslavije v Češkoslovaško. Zahteva pa, da se predložijo spričevala o zdravstvenem stanju in o poreklu grozdja. Potemtakem je intervencija naše vlade imela uspeh.

Belgrad, 27. avg. z. Prometni minister je danes izdal naredbo železniškemu ravnanstvu v Zagrebu in v Ljubani, da so vsi transporti grozdja najhitreje in brez vsakega zadržaka odpremljajo in da se naj celo priklaplajo brzim vlakom.

Dovoljen tisk

Belgrad, 27. avg. AA. S sklepom ministrstva notranjih zadev I-24.934 z dne 16. avg. 1930 je dovoljen uvod in razširjanje v naši državi lista »Wiener Neues Nachrichten«, ki izhaja v nemščini na Dunaju.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. avgusta. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka odpotuje jutri v Niš. Otdod bo minister Preka krenil v Skopje in v ostala večja mesta vardarske banovine, da pregleda socialne ustanove svojega resora. V Belgrad se bo minister Preka vrnil 4. septembra.

Belgrad, 27. avg. AA. Danes ob 11.20 je sprejel predsednik min. sveta G. Gjorgja Poparo, predsednika zveze gostilničarjev in hotelirjev kraljevine Jugoslavije. Popara je predložil predsedniku ministrskega sveta spomenico, ki je v zvezi s posli imenovane zveze.

Belgrad, 27. avg. AA. V ministrstvu trgovine in industrije se bo vršila 3. septembra t. l. gospodarska konferenca z zainteresiranimi ustanovami radi sklepanja glede pravilnika o kontroli grozdja in sliv.

Odsolnost g. bana

Ljubljana, 27. avgusta. AA. V petek 29. t. m. bo ban dravske banovine g. ing. Dušan Serbec službeno odsoten, vsled česar odpadejo ta dar običajni sprejemi pri nem.

Občni zbor DPD

Občni zbor »Podpornega društva za duhovniške ljubljanske školje (DPD) bo v sredo 3. septembra t. l. ob 15 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. — Ako bi bil občni zbor ob delovni uri zaradi nezadostnega števila zborovalcev nesklepčen, se bo v zmislu § 21 društvenih pravil vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih članov. — Odbor.

Vpis v meščansko šolo v Mariboru

Na deški meščanski šoli v Mariboru je glavno vpisovanje v vse razrede v ponedeljek, dne 1. in v torek, dne 2. septembra, vselej od 8 do 12. Učenci se naj pri vpisovanju izkažejo z običajnimi dokumenti. Vsak učenec vplača pri vpisu 20 Din v fond za zdravstveno zaščito dijakov. Šolska maša je v četrtek, dne 4. septembra ob 9. Učenci se zberejo na šolskem dvorišču do triletja na 9. Pričetek pouka je v petek, dne 5. septembra ob 8.

Celje, 27. avg. AA. Državna realna gimnazija v Celju razglašja, da se popravni izpiti začno že 1. septembra ob 8 in ne 2. septembra, kakor je v izvešju razglašeno. Zato poziva ravnateljstvo vse prizadete učence, da se javijo v napovedanem času.

Hmelj

Zatec, 27. avgusta. as. Za novi hmelj so se začele majhne kupčije na deželi. Cene se gibljejo med 450—500 Kč brez prometnega davka.

Slovenjgradec

Sleparije in tatvine. Avstrijski železničar O. J. je pretekli teden prišel v hotel Komauer v Mež pri Dravogradu ter izvalil od sobarice H. Kebric znesek 500 Din za srečko Oesterreichische Klassenloterie, češ, da je to bankovec za 100 avstrijskih šilingov. Od natakarike Roze Iršič v gostilni Pernat pa je zvalil 50 Din, mesarja Patermaš pa je olajšal za šest parov klobas in manjši znesek denarja v gotovini. Neki nemški brezposelni poltnak pa je v gostilni Vrhnjak v Št. Jedrti sunil natakariji v času, ko se je odstranila malo iz sobe, iz nezaklenjenega predala ročno torbico ter okrog 200 Din gotovine ter jo urnih krač nato popihal iz gostilne ter jo ubral ob železniški progi proti Dravogradu. Natakarija je nakano hitro opazila ter prijavila žandarmeriji v Dravogradu, katera je uzmoviča se isti dan izsledila. Uzmoviča pa tatvino odločno zanika, kar pa mu ne bode dosti pomagalo, ker je natakarija spoznala svoj denar, katerega so našli pri njem. Ročno torbico je pa zagnal v stran.

Slab vzgled. Neki kmet rad gleda kozarec, denarja pa ne more trpeti v žepu. V četrtek je pripeljal v mesto voz sena in ga prodal posestniku F. T. za 175 Din, katere mu je kupec na zahtevo, češ, da nujno rabi denar za plačilo obresti pri nekem dolgu, takoj izplačal. Pa mislite, da je denar obrnil tako, kakor je rekel. Šel je v gostilno ter celi dan in skoro celo noč popival po tukajšnjih gostilnah ter pri tem napravil ves izkupicek za senu. Vprašanje je, ali je sploh za njegovo globoko grlo zadostoval. Šele proti drugemu jutru sta ga dva domačina s težavo spravila domov. Najbolj žalostno pa je to, da so morali volti, s katerimi je pripeljal krmo v mesto, stati privezani brez hrane po raznih dvoriščih, ako se jih seveda ni kdo drugi usmilil, da jih je nakrmil, celi dan in skoro celo noč, medtem ko si je možakar zalival nenasitljivo grlo.

Kaj pa to pomeni. Gospodje od »Kmetijskega lista« so zadnji čas postali zelo radodarni ter pošiljajo kar na debelo svoj list raznim strankam in kmetovalcem brezplačno na razpolago. Kakor včasih, ko so bile volitve.

Zagrebska vremenska napoved: Po večini jasno, samo prehodno lahno oblačno, vroče.

Rim in Pavija slavita Avgušтина

Danes dosežejo slavnosti v spomni Avguštinove 1500-letnice v Paviji višek: 28. avg. je smrti dan tega nesmrtnega velikana katoliške cerkve. Središče slavnosti je stara cerkev sv. Petra, ki jo je ovekoval Dante v enem svojih spevov in v kateri se nahaja grob svetega učenjaka. Nagrobni spomenik — arca di San Agostino — je slavno delo lombardskih mojstrov XIV. stoletja in obsega do 50 reliefov in do 100 kipov. Pred tem spomenikom se bodo vršile danes pod predsedstvom kardinala Schusterja, nadškofa milanskega, glavne slavnosti v proslavo Avguštinovega jubileja.

Meseca oktobra se bodo vršile v Paviji nove slovesnosti na čast sv. Avguštinu, ki jih bo vodil kardinal Maffi, nadškof v Pisi. Ob tej priliki se bo vršila velika jubilejna procesija, v kateri bodo nosili Avguštinove ostanke.

Seveda se tudi katoliški Rim udeležuje vseh Avguštinovih jubilejnih slavnosti — kdo bi vedel Avguštin in njegovo delo ceniti bolj nego najvišji cerkveni predstavitelji! V vatiškanski baziliki je eden izmed štirih učenjakov, ki opirajo stolico sv. Petra — škof iz Hippona, sv. Avguštin, poleg njegov učitelj sv. Ambrož, oba predstavitelja latinske cerkve; vzhodno cerkev zastopata sv. Atanazij in Janez Zlatoust.

Kakor znano, je bil sv. Avguštin dvakrat po dalj časa v Rimu; prvič, ko se je umaknil pred preganjanjem manihejcev in začel v Rimu predavati govorništvo, drugič pa kmalu po

smrti svoje matere sv. Monike, ko je imel biti posvečen za škofa v Hipponu. Umljivo je, da se je med znanstvenimi krogi že davno sprožilo vprašanje, kje je stanoval sv. Avguštin, ko se je prvič mudil v Rimu kot učitelj govorništva? V njegovih spisih ni nobenega mesta, iz katerega bi se dalo sklepati o tem, a njegovi življenjepisci si v tej točki tako nasprotujejo, da ni mogoče noben točen zaključek.

Giovanni Papini pravi v svoji nedavno izišli knjigi, da je moral stanovati Avguštin, če vpoštevamo vse okoliščine, med Coelijem in Aventinom. Tu se je nahajala afriška kolonija, o kateri se priča Via Capo d'Africa, ki teče od Kolizeja do cerkve Štirih kron. — Louis Bertrand je mnenja, da je stala hiša, v kateri je stanoval sv. Avguštin, v neposredni bližini stare Marijine bazilike v Cosmedinu, to je ob vzhodni Aventini, v tistem revnem okraju ob Tiberi, kjer je stanovala množica doseljencev iz vzhodnih dežel: Grčije, Sirije, Armenije, Egipta, Afrike.

To mnenje so že prej odločno zastopali kanoniki bazilike S. Maria v Cosmedinu. V cerkveni steni so bili naši kamenito ploščo iz jubilejnega leta 1675., ki se je prej nahajala v sosednjem samostanu. Napis pravi, da stoji Marijina bazilika na mestu, na katerem je imela v poganskem Rimu svoj tempelj Pudicitia Patricia in poleg katerega je stala grška šola, v kateri je po nekem sporočilu učil govorništvo sv. Avguštin.

Mahaprazat — poslopje na dvoru siamskega kralja v Bangkoku, v katerem je kraljeva sprejemna dvorana za inozemske poslanike. Streha je pozlačena.

Kako se grade kolonije

Francija gradi v svoji Osrednji Afriki preko hribovja Moemba novo železnico od Brazzavilleja v Kongu do oceanskega pristanišča Pont Noir. To pristanišče bo postalo prestolnica francoskega Konga in se tu zdaj z mrzlično naglico dviga novo mesto z več deset tisoči prebivalcev. Razen inženjerjev pri zlatih ter bakrenih rudnikih in petrolejskih vrelih, arhitektov, agronomov, zdravnikov in sl. delajo tu mnogi ljudje brez posebne izobrazbe, da le znajo malo francoščine ali nemščine, kot skladiščniki in trgovci (zamorem plačajo vse v naravi, in zasebna trgovina v železniškem ozemlju je prepovedana) ali kot pazniki in predelavci pri gradnji železnice. A mesečna plača znaša komaj 2000 frankov, kar pač ne zadostuje. Sicer do n. pr. tudi zdravnik kljub dragini samo 2700 do 3300 fr. Podnebje je strašno vroče in so v njem n. pr. Kitajci popolnoma odpovedali. Zdjaj vrtajo predore sami beli in zamorci. Poleg nezadostne hrane v konzervah more ljudi tudi bolezn: spalna, bilioz in celo gobavost. Zdravniki, ki zatirajo spalno bolezen, dobijo posebno nagrado: 10 tisoč frankov za dve leti službe, 30.000 za drugo dvoletje, 60.000 za tretje in 100.000 za četrto. Ruski inženjerji so zgradili v Pont Noiru več javnih poslopij: sodnijo i. dr. in celo valom, a vsi pač ne zdržijo v črni deželi. Neki ruski zdravnik je tragično umrl pri pregledovanju zamorskih vojaških obveznikov. Nastavil je enemu od njih na prsa svoje slušalo, in nenadno mu je zamorec brez vsakega vzroka prebodel srce z dolgim nožem, ki ga je skrival v gubah svoje obleke. Zdravnik je bil takoj mrtev.

majhni sobici in si v treh letih prihranil tri tisoč dolarjev. Sedaj namerava s tem kapitalom sam odpreti trgovino z delikatesami in postati sčasoma milijonar iz lastne moči. — Kornelij Vanderbilt ml. se preživlja s svojimi članki, ki se pa ocenjujejo seveda po njegovem podpisu. — Patrick Buttler, sin bogatega tekstilnega industrijca, je policijski stražnik v New Yorku. Zivi pa v roditeljski palači. — Bertha Smith, hči bogatega petrolejskega magnata, se preživlja z vezenjem; njene veznine so v Kaliforniji moda...

Arequipa, drugo največje mesto v ameriški republiki Peru, kjer je dne 23. t. m. vzplamnela vojaška revolucija; revoluciji se je po hudih bojih pridružil sedem pokrajin. Državnega predsednika Leguia (zgoraj desno) so uporniki proglasili za odstavljenega.

Spor za Južni tečaj

Se tekom bivanja admiral Birda na Južnem tečaju je izjavila Anglija, da smatra član njegove skupine samo kot goste na britskem ozemlju, ker je vse tečajno ozemlje lastnina britske krone. Kljub temu je sklenil zdaj državni departement v Washingtonu, da Londonu uradno naznani, da si lastijo Zedinjene države pravico do vsega po Birdu raziskanega in popisane sveta. Ameriški dnevniki povdarjajo, da je narisal Bird kot prvi zemljevid »Mary Birdove dežele«, ki jo je tako krstil svoji ženi na čast: kako bodo torej Angliji nam odrekli lastnino, o kateri sami niso vedeli ničesar poprej? Kot tretji tekmeec se javlja Argentina, ki smatra, da tvori ozemlje ob tečaju nadaljevanje njenega območja. Ta ugovor najbrž ne bo imel posebnega pomena, dočim bo utegnil povzročiti spor med Londonom in Washingtonom mednarodne nepravilike. Sedaj nima sporno ozemlje pač nobene praktične vrednosti, a prihaja v poštev kot postaja za poznejši zračni promet. Širijo se tudi govorice o ležišču premoga in radijevih kovin, ki jih je baje našel Bird.

Maršal Piłsudski, ki je v novi poljski vladi prevzel ministrsko predsedstvo.

Emerikove slavnosti v Budimpešti

Z največjim sijajem obhajajo te dni Madžari jubilej svetega kralja Emerika, sina sv. Stefana. Zal, da so porabili to priliko vse preveč v svoje politične namene. Hoteli so pred celim svetom razviti vsaj odsvit vse svoje nekdanje politične moči in delati propagando za svoje zahteve po vzpostavi dežel Stefanove krone. V ta namen so potrošili težke milijone, posebno za propagando v inozemstvu, tako da so se zgražali celo domači listi. Uspehi niti od daleč niso taki, kakor so jih pričakovali. Računali so na pol milijona, na vsak način pa na 200.000 tujcev: po podatkih tujkega urada je pa prišlo na glavne svečanosti okroglo 60.000 ljudi, v čemer je pa všteto tudi domače prebivalstvo z dežele. Trgovci, hotelirji, gostilničarji itd. tožijo, da so se v svojih nadah zelo motili; samo pivarne in bioskopi so z uspehi zadovoljni.

Orjaški spomenik svobodi v Prahi

Na griču Žižkov v Prahi grade orjaški spomenik svobodi, ki bo največja zgradba v Češkoslovaški. V zgradbi bosta pantheon in mavzolej, kjer bodo počivali zemeljski ostanke moč, ki so zgradili samostojno Češkoslovaško. Tu bo tudi muzej, v katerem bodo hranili vse listine in spomine na borbe za svobodo. Cela zgradba bo visoka 30 metrov. Središče bo zavzemala pantheonška dvorana, ki bo imela 45krat 14 metrov površine; sredi nje bo stal ogromen alegoričen kip Svobode, ob vhodu pa Stursin »Ranjeneec«. V dvorani bo tudi 10 metrov visok spomenik Jana Žižke.

Ameriške ječe polnijo tihotapci

Minoli julij je bil prvi mesec poostrene prohibicije v Združenih državah. V teku meseca so aretirali 6524 tihotapcev z alkoholom, a so jih morali tretjino zopet izpustiti, ker so ječe prenapolnjene. Dne 1. t. m. je bilo v teku 22.497 pravnih zaradi kršenja prohibicije. Zaplenili so 7 milijonov litrov piva, pol milijona litrov likerjev, 724 tihotapskih avtomobilov, 11 tihotapskih ladij in 1963 aparatov za kuhanje žganja.

Nizozemska kraljica Viljemina, ki praznuje 51. t. m. 50letnico svojega rojstva. Vlada že 32 let.

Muhe milijonarjev

Bogati ameriški milijarderji imajo večino velike težave s svojimi presitimi otroci. Milijonarskim sinovom in hčeram je razkošje, v katerega so se rodili, dolgočasno. Upirajo se proti milijonom, ki so jih napraskali skupaj njihovi starši, in izjavljajo, da si hočejo sami služiti svoj kruh in polagoma — seve — milijone. Tako je odšla Katarina Mac Comb, hči predsednika ameriškega jeklenega trasta, od doma in dobila delo kot navadna delavka v neki tovarni. Nastanila se je v revni sobici delavskega predmestja. Ze čez štiri tedne so ji zvišali plačo in nato je napredovala vsakih 14 dni in bila kmalu izvrstno plačana uradnica. Miss Katarina je bila zelo ponosna na svoje sposobnosti, toda slednjič se je domislila, da bi utegnil imeti pri njenem napredovanju svoje prste zraven njen oče. Pustila je službo, odšla k očetu, mu pošteno povedala svoje mnenje, nato pa odšla za delavko v drugo tovarno pod tujim imenom. Brez dvoma jo bo tudi tu našla očetova pomoč. — John Scott, sin enega najbogatejših Američanov, je pred tremi leti odšel od staršev in postal prodajalec v delikatesni trgovini. Stanoval je v

Franco Michard, ki so ga na zadnjih tekmah svetovnih mojstrov v Bruslju proglasili za svetovnega mojstra poklicnih kolesarjev.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 28. avgusta. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Harmonika (Magister). 19.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčičeva. 20.00 Plošče. 20.15 Jugoslovanski večer: Prenos iz Belgrada. 21.05 Prenos iz Zagreba. 21.55 Koncert delavske godbe »Zarja«.

Petek, 29. avgusta. 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Kuharjev šramel kvartet. 19.30 Gospodinska ura, gđ. Cilka Krekova. 20.00 Koncert radio kvarteta (gđ. prof. Jeraž, Bravničar, Feršnik in Eržen). Vmesne solospesve poje ga. Cirila Škerlj-Medvedova.

Drugi programi:

Petek, 29. avgusta.

Belgrad: 10.30 Plošče. 12.45 Koncert radio kvarteta. 19.00 »Don Juan«, opera. 22.15 Karakteristični toni pri radio motnjah, govori Fr. Moser. — Budapest: 12.05 Koncert vojaškega orkestra. 17.25 Orkestralni koncert. 19.00 »Don Juan«, opera, kp. Mozart (prenos iz Salzburga), nato ciganska glasba. — Dunaj: 12.00 Opoldanski koncert 15.15 Plošče. 18.00 Iz življenja N. Lönau-a. 19.00 »Don Juan«, opera v 2 dej. Mozart; nato sledi večerni zabavni koncert. — Milan: 19.30 Zabavna glasba. 20.40 Simfonični koncert; nato plesna glasba. — Praha: 20.30 Pesmi. 21.00 Simfonični koncert. 22.15 Moderna angleška plesna glasba. — Langenberg: 17.30 Večerni koncert. 19.00 »Don Juan«, opera (Mozart), nato lahka glasba. — Rim: 17.30 Vokalni in instrumentalni koncert. 21.02 Koncert operetne glasbe, nato dnevne vesti. — Katowice: 18.00 Ljudski koncert. 19.30 Pesmi. 20.15 Simfonični koncert. — M. Ostrava: 12.20 Koncert orkestra. 17.00 Koncert radio orkestra. 18.25 Plošče. 22.15 Moderna angleška plesna glasba. — Leipzig: 16.35 Koncert. 20.00 Zabavna glasba. 20.40 Alzaški večer, nato poročila in koncert zabavne glasbe.

Kuhinjsko posodo

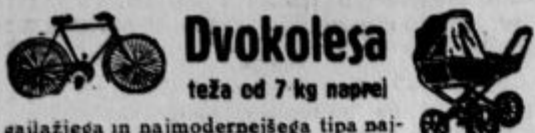
aluminijasto, emajlirano, modro, sivo, rujavno, prvo vrstnih znamk, ima v največji izbiri vedno na zalogi trdnika z železino

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana

Sv. Petra cesta 35

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

sajlajžega in najmodernejšega tipa naj-
boljših svetovnih tovarn. Otroški vo-
zički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se
tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji
pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji
cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.
»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Opr. št. E 16/30 — 20.

Dražbeni oklic

Dne 15. oktobra 1930 ob 7 predpoldne bo pri
podpisnem sodišču na licu mesta na Savi —
Jesenice št. 25, Gorenjsko, dražba nepremičnin,
zemljiška knjiga Jesenice, vl. št. 113, 29, 114, 150,
159, 174, 281, 308, 534 (idealna šestinka), 422, 446,
513, 525 (idealna četrtnika), 579, 580 in 581, ter
zemljiška knjiga Planina, vl. št. 83. — Cenilna
vrednost 1.649.628 Din 14 par. — Glavni predmet
je vl. št. 113 d. o. Jesenice, h kateremu so pri-
pisane: stavbišče, hiša št. 25 na Savi, gospodar-
sko poslopje, žaga polnojarmanik, šupa za lesne
odpadke, sadni vrt itd. Cenilna vrednost samo
nepremičnin vl. št. 113 d. o. Jesenice je 1.171.600
Din. — Najmanjši ponudek za vse gori navedene
nepremičnine znaša 1.099.541 Din 86 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je
oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem na-
roku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne
moglo več uveljavljati glede nepremičnine v ško-
do zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki
je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Kranjski gori,
dne 12. avgusta 1930.

št. 45.097/28

RAZPIS

Mestno načelstvo razpisuje

oddajo del za napravo ograje ob cerkvi sv. Jožefa

Navodila in pripomočki so na vpogled v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevo-
red 2/II, v času uradnih ur.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 2. septembra 1930 istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 23. avgusta 1930.

Oblastveno odobren

enoletni trgovski tečaj

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru

Pouk se bo vršil v prostorih drž. trgov. akademije v Mariboru, Zrinjskega trg 1/I.

Predmeti: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, slovenska in nemška korespondenca,
nauk o trgovini in menicah, gospodarski zemljepis, slovenska in nemška stenografija,
strojepisje, blagozanstvo ter nemščina in slovenščina. — Končnim izpitom bo priso-
stvoval odposlanec kr. banske uprave, oziroma ministrstva trgovine in industrije. —

Otvoritev tečaja bo dne 9. septembra 1930.

Vpisovanje je dnevno od 9 do 11 dopoldne v prostorih Slovenskega trgovskega
društva v MARIBORU, v hiši trgovskega gremija, Jurčičeva ulica šte. 7, II. nadst.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru.

LIPSKI JESENSKI VELESEJEM 1930

začetek 31. avgusta

splošni vzorčni velesejem, tehnični in
stavbeni velesejem od 31. avgusta
do 5. septembra
tekstilni velesejem od 31. avgusta
do 3. septembra
velesejem športnih predmetov
od 31. avgusta
do 4. septembra

Obiščite
obenem tudi »IPA« mednarodno krznar-
sko razstavo

Pojasnila dobite pri zastopstvu

STEGU, Ljubljana

Gledališka ulica 8/II. Telef. 2925.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

št. 1221.

Objava

Podpisano županstvo objavlja, da je rok
za vlaganje idejnih načrtov za zgradbo dvo-
nadstropne stanovanjske hiše podaljšan do

15. oktobra 1930

Županstvo trga Mozirje.

št. 211

Razpis

Krajevni šolski odbor v Rušah razpisuje

oddajo del za novo zgradbo osnovne šole v Rušah

y skrajšanem roku. — Oftertalne podlage se dobi proti odškodnini 200 Din
v občinski pisarni v Rušah od dne 29. t. m. naprej. — Zapečateni, pravilno
kolkovane ponudbe je vložiti v občinski pisarni v Rušah najkasneje do 12
dopoldne dne 13. septembra 1930. — Prepozno prispel, nepopolne ali ne-
jasno izpolnjene ponudbe se ne bodo upoštevale. — Krajevni šolski odbor
si pridržuje pravico oddati dela po lastni uvidevnosti brez ozira na višino
ponujene vsote.

Krajevni šolski odbor v Rušah,
dne 26. avgusta 1930.

PEKI POZOR!

Čast nam je, obvestiti Vas, da priredimo letos na
jesenskem velesejmu v paviljonu »F« štev. 116/118

razstavo pekovskih strojev in pekovskih potrebščin v obče

Razstava se začne 31. avg. ter se zaključi 15. sept. 1930
Prosimo za obilen obisk

Severočeška tovarna vagonov in pekovskih
strojev, d. d., Česká Lipa (Č. S. R.)

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

»Nemogoče,« pravi, ko se vrne. »Moral bi cele
tedne delati, potem pa bi potrebovali za obrambo na
stotine ljudi, a kaj imamo? V vsej vasi je le kakih
petdeset mož sposobnih za boj.«

»Če se smem drzniti, gospod,« reče Tim, »bi re-
kel, da se zopet skrijmo na listi naš otok v močvirju.
Skril je kar prav čedno in bi zelo lahko nekaj časa
ostali tam.«

»Gusarji bi pa medtem razdejali vas. Pa tudi svo-
jih sledov ne bi mogli skriti in bi nas gusarji kaj
hitro izvohali. Namerili bi na nas svoje topove ali
pa bi nas izstradali. Pa saj res, šele zdaj sem se spom-
nil: Čeng, vsi smo presneto lačni! Ali ne bi poslali Hi
Foja, da nam prinese nekaj hrane?«

Med Hi Fojevo odsotnostjo je mala družba kar
molčala. Pogled na prihodnost je bil kaj malo razvese-
ljiv; tudi nihče ni vedel nič novega predlagati in Mi-
hael se je začel živo zavedati, da mu rastejo razmere
čez glavo. Prav tedaj, ko so zagledali Hi Foja, ki se
je vračal s številnimi kitajskimi krožniki raznovrstnih
kitajskih jedi, pa je Lovro nenadoma vzkliknil:

»Veste, kateri izhod bo najboljši? Polastimo se
trdnjave!«

Vsi ostali kar zastrme vanj.

»Kaj me gledate? To veste, da je utrdba jako
težko dostopna. Če je enkrat v naših rokah, jo bomo
lahko branili zoper dosti večjo premoč.«

»Ta če je pa presneto veliki! Ne vem, koliko gu-
sarjev je v trdnjavi, vendar pa jih je skoraj gotovo
več ko dosti, da se nam ubranijo, tudi če bi oborožili

55

slehernega za boj zmožnega moža v vasi. Poleg tega
pa ljudi tudi ne smemo dati pobijati. Saj jih hočemo
baš poboja obvarovati!«

»Seveda! Saj mi pa tudi niti v sanjah ne pride na
misel, da bi se utrdbe polastili z naskokom. Posrečilo
se nam bo le, če jo presenetimo.«

»Kaj? Pri belem dnevu? Do noči pa ne smemo
čakati.«

»Vredno je poskusiti. Ako namreč pridemo v
trdnjavo, lahko postavim radio in pošljem v Hong
Kong brzjavko, ki bo dospela tja dosti hitreje ko
motorni čoln.«

»To je res. Ako bi prišli v trdnjavo, bi bili rešeni
vseh skrbi. Kako pa misliš, da bi se stvari lotili?«
»Prav nič mi ne pride na um. Kaj bi vi rekli.
Tim?«

Brodar se popraska po bradi in zavija oči; po-
znalo se mu je, da globoko premišluje. Mihael je pa
med tem z rokami v žepih stopal po sobi gori in doli
ter se oziral zdaj skozi vrata zdaj skozi okno.

»No, Tim?« pravi zopet Lovro čez nekaj časa in
se nasmehne brodarju.

»Gospod, veste, kaj vam povem? Če je trdnjava
taka, kakor ste jo popisovali, potem vam moram reči:
Ta stvar je neizvedljiva!«

»Jaz pa o tem nisem tako zelo prepričan,« pravi
Mihael, ko se je naenkrat obrnil od okna k njim.
»Reči moram, da ima Lovro prav: Trdnjavo moramo
na vsak način vzeti!«

41. Trdnjava pade.

Ko je Mihael gledal skozi okno na dvorišče, je
zagledal ob hišnem zidu nosilnico. Sprva se ni dosti
brigal zanjo; nato pa je opazil, da je rdeče preple-

Za večno se je poslovil od nas naš zvesti tovariš in sodelavec gospod

LOVRO SEVER

občinski svetovalec

Po dolgi bolezni je odšel dne 26. avgusta 1930 k Bogu po svoje
plačilo. Na poslednji poti k Sv. Juriju v Stožicah ga spremimo jutri v
petek dne 29. avgusta 1930 ob 8 zjutraj.

Občina Ježica, zlasti še vas Kleče, kateri se je posvečal s tolikšno
ljubeznijo, si ga bo ohranila v hvaležnem spominu. Bog pa mu bodi
bogati plačnik!

Ježica, dne 28. avgusta 1930

Za občinski odbor:
Sever Janez, župan.

Ljudska knjižnica iz založništva Jagoštor. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek
IZPOD GOLICE, 30. Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE,
28. Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World),
Roman le slikarji, 34. Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Remic, ZAGORSKI ZVONOV,
Slavit, NA SINAJ, 30. Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOK, 30. Din,
vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din, vez. 40 Din.